

„Aš sėsliai gyvent nebemoku. Galiu prasėdėt kelias dienas namie tik tada, kai turiu darbo arba gerą knygą, tada jau manęs nebėra. Jei ne, turiu į žmones išeit, man rauna stogą kaip reikia veikti“, – sako cerebrinį paralyžių ir beveik visišką aklumą turintis Martynas. Socialinio darbo magistro laipsnio siekiantis studentas, aktyvus neįgaliųjų teisių advokatas Martynas – naujo LRT dokumentikos ciklo „Atradimai“ herojus. Nuo balandžio 4 dienos „Atradimus“ bus galima stebėti naujienų portalo LRT.LT mediatekoje – po seriją kas savaitę.

„Martynas nenori gailesčio ir užuot užsidaręs namie, ima iš gyvenimo viską, ką gali, ir nori padėti kitiems žmonėms su negalia padaryti tą patį“, – vaikina pristato dokumentinio ciklo autorės Elena Reimerytė ir Lina Daugirdaitė. Pasak kūrėjų, visi jų herojai – originalūs, į kokius rėmus netelpantys ir netipinius sprendimus padarę žmonės.

„Idėjos, kurios slepiasi už „Atradimų“, yra tolerancija, pažeidžiamų socialinių grupių įtraukimas, nematerialinės vertybės, laisvės idėjos. Šios dokumentinės serijos kursto vienas kito supratimą ir parodo kitokius būdus gyventi ir būti laimingam, – pasakoja Elena Reimerytė. – Mūsų dėmesio centre yra žmogiškos vertybės, mes stengiamės žmones parodyti kitaip nei kai kurios gyvenimo būdo laidos, kuriose kalbama apie turtus, namus, mašinas ir išvaizdą.“

Kiti „Atradimų“ herojai – buvusi teatro aktorė Liuda, pasirinkusi gyvenimą kaime ir leidžianti laiką su vinilinėmis plokštelėmis, filosofinėmis knygomis ir savo gyvūnėliais; vieniša mama šaulė Rita, vedina sūnaus susižavėjimo ginklais tapusi šaule ir kitur savęs nebeįsivaizduojanti – šiandien jie abu savanoriauja Šaulių sąjungoje ir valstybės gimtadienio laukia labiau nei savojo.

Taip pat žiūrovų laukia pasakojimas apie sovietmečiu kūrusį Kudirkos Naumiesčio keistuolį Praną, kuris miesteliui paliko namo dydžio cementines arklių skulptūras, Lietuvos išžymybių biustus ir net Džono Kenedžio atvaizdą. Spalvingi ir ryškūs kūriniai visai neatrodė keisti miestelio gyventojams ir jie visi kartu padėdavo jas statyti, tempdavo Pranui medžiagas.

Kitos „Atradimų“ serijos papasakos jaunos iraniečių šeimos, įsikūrusios Lietuvoje, istoriją, pristatys emocinio valgymo ir bulimijos sutrikimą turinčių dviejų skirtingų moterų perspektyvas.

„Herojų ieškome visais įmanomais būdais – per grupes internete, bendruomenes, pažįstamus, kitus žurnalistus, antropologus ar net kalbindamos žmones kavinėse. Šaulę mamą Ritą, tarkime, sutikome važiuodamos jos taksi automobiliu. Tarpusavyje aptarinėjome kitą savo laidą apie šaunius architektus ir ji prasitarė, kad ir pati yra šaulė, – pasakoja kūrėjos Elena ir Lina. – Dešimties minučių kelionės pakako, kad suprastume, kad jos istorija

unikali – vieniša mama, gyvena toli nuo šeimos Vilniuje, viena augina sūnų ir jie kartu tapo šauliais. Vienišos mamos yra pažeidžiamiausia socialinė grupė Lietuvoje, todėl buvo labai svarbu parodyti Ritos pasaulį – stipraus žmogaus sprendimus gyvenime ir nusiteikimą tiek auklėjant sūnų, tiek pasirenkant pragyvenimo šaltinį.“

Įkvėpimas – kūrėjos močiutė Undinė Nasvytytė

Elena Reimerytė juokauja, kad pirmoji jos herojė – jos močiutė Undinė Nasvytytė, legendinė LRT radijo diktorė: „Kai eidavome į parduotuvę, ją iš balso atpažindavo žmonės. Ji buvo tikra žmonių atradimo ir pokalbių iniciavimo meistrė. Dar dabar važinėdama per Lietuvą sutinku žmonių, kurie vienomis ar kitomis aplinkybėmis sutiko Undinę ir su ja šnekučiavosi. Ji turėjo tokio kalibro charizmą, kad žmonės iki šiol prisimena, ką ji pasakojo, kai ją sutiko gatvėje. Ji išugdė manyje didžiulį stimulą domėtis žmonėmis. Undinė buvo fenomenaliai komunikabili, elegantiška, bet kartu žaisminga ir jaunatviška. Man būdavo įdomu su ja vaikštinėti ir šnekučiuotis, galbūt dėl to šiandien turiu tokį polėkį ieškoti įdomių žmonių, klausytis jų pasakojimų.“

Kiekviena „Atradimų“ laida turės ir ją papildančią audiolaidą – interviu su sociologais, kultūrologais bei psichologais, kurie kalbės apie temas, palietas „Atradimų“ videolaidose. Audiolaidas bus galima rasti LRT mediatekoje bei LRT „Spotify“ paskyroje.

Provokuojanti dokumentika apie ir drąsius laisvus žmones – dokumentiniame cikle „Atradimai“ nuo baladžio 4 d. tik naujienų portalą [LRT.LT](https://www.lrt.lt) mediatekoje.

